

De Nagasaki Vredesverklaring

Op 9 augustus 1945 werd Nagasaki in één klap verwoest door een atoombom die door een Amerikaans militair vliegtuig was afgeworpen. Tegen het einde van dat jaar waren ongeveer 150.000 mensen omgekomen of gewond geraakt, wat neerkwam op twee derde van de toenmalige bevolking van de stad.

Katsuji Yoshida, die inmiddels is overleden, was dertien jaar oud toen hij de atoombom meemaakte. Hij beschreef de helse taferelen waarvan hij getuige was als volgt:

Toen ik naar het hypocentrum liep, zag ik overal mensen radeloos rondwalen. Sommigen waren zwartgeblakerd en volledig verkoold. Bij anderen puilden de ogen uit hun kassen of hingen de ingewanden uit hun lichaam. Weer anderen misten een arm of een been. Toen ik de rivier de Urakami bereikte, zag ik daar eveneens talloze mensen met ernstige brandwonden. Ze dronken van het vervuilde water, dat met olie en bloed was vermengd, en stierven vervolgens een voor een. Mijn hele lichaam zat onder het bloed. Mijn huid was losgeraakt en hing slap langs het onderste deel van mijn lichaam. Hoewel de huid van mijn gezicht nog intact was, was mijn gezicht zwartgeblakerd en ernstig verbrand.

Yoshida hield ernstige brandwonden in zijn gezicht over, waarvan de littekens de rest van zijn leven zichtbaar bleven. Zijn hele leven lang ging hij gebukt onder de blikken van de mensen om hem heen. Ook degenen die ternauwernood aan de dood waren ontsnapt, hielden er diepe lichamelijke en psychische wonden aan over. De rest van hun leven leefden zij met de angst dat zij als gevolg van de straling kanker of andere ziekten zouden krijgen.

Ook vandaag de dag zijn er wereldwijd nog altijd meer dan 12.000 kernkoppen.

Waarom blijven sommige landen vasthouden aan zulke onmenselijke en wrede wapens?

De internationale gemeenschap wordt steeds meer gekenmerkt door wederzijds wantrouwen, tegenstellingen en verdeeldheid. Tegen deze achtergrond proberen grootmachten steeds vaker hun wil met machtsmiddelen aan anderen op te leggen. Ook de conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten, waarbij kernwapenstaten rechtstreeks betrokken zijn, blijven uiterst zorgwekkend. Bovendien zijn er steeds meer ontwikkelingen die haaks staan op nucleaire ontwapening, zoals de modernisering en uitbreiding van kernwapenarsenalen. Zo zijn we terechtgekomen in een vicieuze cirkel waarin wederzijds wantrouwen, tegenstellingen en verdeeldheid elkaar steeds verder versterken.

Dit blijkt ook uit het feit dat de toetsingsconferentie van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens er drie keer op rij niet in is geslaagd een slotdocument over nucleaire ontwapening aan te nemen.

Landen die voor hun veiligheid op kernwapens vertrouwen, beroepen zich op de theorie van nucleaire afschrikking. Volgens deze theorie zou alleen al het bezit van kernwapens andere landen ervan weerhouden een aanval uit te voeren, zelfs wanneer die wapens nooit daadwerkelijk worden ingezet. Maar wie kan met zekerheid zeggen dat leiders niet alsnog op de nucleaire knop zullen drukken wanneer hun land tijdens een oorlog voor een uiterste beslissing over zijn voortbestaan komt te staan?

De atoombombardementen op Hiroshima en Nagasaki hebben ons met de harde werkelijkheid geconfronteerd dat mensen zelfs in staat zijn kernwapens tegen andere mensen in te zetten.

De hibakusha, de overlevenden van de atoombombardementen, en de getroffen steden weten uit eigen ervaring dat kernwapens zowel mensenlevens als de menselijke waardigheid volledig vernietigen. Vanuit die ervaring waarschuwen zij met grote overtuiging:

De theorie van nucleaire afschrikking is uiterst gevaarlijk. Kernwapens zijn geen noodzakelijk kwaad, maar een absoluut kwaad. De mensheid en kernwapens kunnen niet naast elkaar bestaan.

Aan alle wereldburgers met wie wij deze planeet delen: Ieder van ons kan iets bijdragen aan de totstandkoming van een vreedzame wereld.

Wanneer Yoshida over zijn ervaringen met de atoombom vertelde, herhaalde hij telkens de volgende woorden: "Vrede begint bij een hart dat de pijn van een ander kan begrijpen."

Ons verplaatsen in de situatie en het lijden van anderen en ons inspannen om elkaar werkelijk te begrijpen, is een belangrijke eerste stap om tegenstellingen en conflicten te voorkomen. Dat vormt de basis voor het ontwikkelen van wederzijds vertrouwen en het opbouwen van vriendschappelijke betrekkingen, zowel tussen mensen als tussen landen.

Laten we Yoshida's woorden ter harte nemen en ernaar handelen.

Aan de leiders van alle landen: Herstel met spoed het multilateralisme en de internationale rechtsorde, gebaseerd op de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties. Keer terug naar de geest waarin de Verenigde Naties zijn opgericht: de bescherming van de menselijke waardigheid en de fundamentele mensenrechten, en het streven naar duurzame vrede en gemeenschappelijke welvaart voor de gehele mensheid door middel van internationale samenwerking.

Aan de leiders van kernwapenstaten en van landen die voor hun veiligheid vertrouwen op nucleaire afschrikking: U moet onder ogen zien dat het gevaar van een kernoorlog toeneemt naarmate landen sterker op nucleaire afschrikking vertrouwen. Wij roepen u met klem op uw verplichtingen uit hoofde van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens na te komen en gestaag voortgang te boeken op weg naar nucleaire ontwapening.

In het bijzonder dient de Japanse regering deel te nemen aan de eerste toetsingsconferentie van het Verdrag inzake het verbod op kernwapens, die dit jaar plaatsvindt. Als het enige land ter wereld dat tijdens een oorlog door atoombomben is getroffen, moet Japan zijn historische verantwoordelijkheid nemen. Wij roepen de Japanse regering op vast te houden aan de vredesbeginselen van de Japanse grondwet, waarin het vaste voornemen om nooit meer oorlog te voeren is verankerd, en aan de drie niet-nucleaire beginselen. Daarnaast moet Japan zijn diplomatieke inspanningen opvoeren om de internationale spanningen te verminderen en ontwapening te bevorderen. Wij roepen op tot een omschakeling naar een veiligheidsbeleid dat niet op kernwapens steunt, onder meer door de totstandbrenging van een kernwapenvrije zone in Noordoost-Azië.

Ook dringen wij aan op betere ondersteuning van de hibakusha, van wie de gemiddelde leeftijd inmiddels boven de 86 jaar ligt. Daarnaast moet zo snel mogelijk hulp worden geboden aan mensen die de atoombom hebben meegemaakt, maar nog altijd niet officieel als hibakusha zijn erkend.

Wij betuigen ons diepste respect ter nagedachtenis aan allen die door de atoombom om het leven zijn gekomen en aan alle andere oorlogsslachtoffers.

Juist nu wij de hibakusha nog persoonlijk over hun ervaringen kunnen horen vertellen, moeten wij hun herinneringen aan de atoombom, hun gevoelens en hun ervaringen zorgvuldig bewaren en aan toekomstige generaties doorgeven.

Laat Nagasaki de laatste plaats zijn die ooit door een atoombom wordt getroffen. Om deze belofte voor altijd gestand te doen, verklaart Nagasaki hierbij dat het zich, samen met alle mensen ter wereld die naar vrede streven, onvermoeibaar zal blijven inzetten voor de volledige afschaffing van kernwapens en de verwezenlijking van duurzame wereldvrede.

Shiro Suzuki,
Burgemeester van de stad Nagasaki
9 augustus 2026